

виготовляти цвяхи з різних металів та різних розмірів, то і зусилля висадки будуть суттєво між собою відрізнятися. Тому бажано в конструкції автомата передбачити зміну маси повзуна *B*. Одержані результати досліджень, а також алгоритми та отримані результати можуть бути використані в конструкторській практиці при модернізації існуючих автоматів або при проектуванні нових.

Література

1. Кіницький Я. Т., Харжевський В. О., Марченко М. В. Теорія механізмів і машин в системі Mathcad. Хмельницький : РВЦ ХНУ, 2014. – 295 с.
2. Kumar E. S. Theory of Machines and Mechanisms. Foundation Publishing House, 2018 – 336 P.
3. Харжевський В. О., Марченко М. В., Нагабась В. В. Використання Mathcad для кінематичного дослідження важільних механізмів високих класів // Наука та освіта : зб. пр. XVI Міжнар. наук. конф., 4–11 січня 2022 р., м. Хайдусобосло, Угорщина – Хмельницький : ХНУ, 2022. – С. 149–153.

СТРАТЕГІЧНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ЕНЕРГЕТИЧНИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ

*Шведкий В. А., Костін Д. Ю., Костін Ю. Д.
Харківський національний університет радіоелектроніки
Проспект Науки, 14, email: d_eces@nure.ua*

Як визначено в «Енергетичній стратегії України на період до 2035 року [1], сьогодні світова економіка переживає непростий період, що має прямий вплив на стан розвитку енергетичних компаній.

У цих умовах процес переходу від застарілої моделі функціонування енергетичного сектору з домінуванням великих виробників, вичерпного палива, неефективних мереж, недосконалої конкуренції на ринках природного газу, електроенергії, вугілля до сучасних моделей розвитку енергетичних компаній потребує обгрутованого прийняття управлінських рішень на засадах: створення власної інноваційної екосистеми; розробки організаційно-економічних та управлінських механізмів підвищення ефективності виробництва, інвестицій і менеджменту; вигодування довірливих стосунків з клієнтами тощо.

В основі цього покладено наукове обгрунтування розробки нової стратегічної моделі розвитку енергетичних компаній із ство-

ренням більш конкурентного середовища, вирівнюванням можливостей для розвитку й мінімізацією домінування одного з видів виробництва енергії або джерел та/або шляхів постачання палива.

Враховуючи значну кількість наукових публікацій за проблематикою стратегічного управління та окреслення питання підвищення конкурентоспроможності в умовах криз, зокрема групою науковців в [2], все ж залишаються не повною мірою висвітленими питання вибору оптимальних моделей прийняття стратегічних рішень в енергетичних компаніях крізь призму трендів фундаментальних змін в енергетичній сфері.

Серед трендів стратегічного розвитку енергетичних компаній світу задля посилення конкуренції за енергоресурси та створення конкурентних ринків газу, електроенергії, теплової енергії, вугілля, нафти та нафтопродуктів важливе місце, на нашу думку, займає лідерське позиціонування енергетичної компанії.

Конкурентні переваги енергетичних компаній, що функціонують в умовах ринкової боротьби, стають більш серйозними, тому робота з посилення лідерських позицій вимагає нових підходів у напрямку діяльності щодо завоювання ринкових позицій в ринковому конкурентному середовищі, у впровадженні нових технологій та інновацій тощо.

У стратегічному управлінні позиціонування є маркетинговою концепцією та розглядається як висхідний етап прийняття управлінських рішень й розробки стратегічних заходів в реалізації цілей.

Учасниками експертної дискусії, організованою Групою ДТЕК, на тему «Кінець російського шантажу та відродження України: нова стратегія енергетичної безпеки для Європи» в Давосі на Всесвітньому економічному форумі (WEF) 25 травня 2022 року ідентифіковано вектори трансформації енергетичних компаній ЄС та України в екологічно-орієнтований інноваційно-технологічний бізнес з посилом на інноваційність та екологічність.

Прикладом успішного, системного й ефективного стратегічного менеджменту в енергетичній сфері є компанія Групи ДТЕК, в основі якого покладено забезпечення інтересів всіх зацікавлених сторін (співробітників, клієнтів, партнерів, місцевих громад, суспільства і держави). Група ДТЕК зосередилася на запровадженні такого тренду розвитку як диверсифікація компанії, а саме на реалізації проєктів в газовидобувній галузі, ВДЕ, трейдингу і розподільних мережах; на активізації запровадження культури відкритих інновацій та переходу з постачальника енергії в постачальника рішень й інтегратора нових технологій.

В умовах бурхливого технологічного розвитку та сучасної економічної конкуренції на ринку енергоресурсів диверсифікація джерел і шляхів постачання є необхідним вектором стратегічного управління сучасних енергетичних компаній України та ЄС й сприяє переходу до більш сталих моделей розвитку. Зокрема, чинна Енергетична стратегія України передбачає досягнення максимальної диверсифікації постачання первинних енергоресурсів до 2025 року. При цьому, з одного джерела Україна повинна отримувати не більше 30 % ресурсів (окрім ядерного палива – тут показник визначається окремо). У рамках диверсифікації, стратегія також передбачає зниження залежності української енергетики від вугілля та збільшення виробництва електроенергії з відновлюваних джерел [1].

Енергетичні компанії України сьогодні проходить той самий шлях, що сучасні енергетичні компанії в Європі. У зв'язку з цим та із поглибленням процесів інтеграції України до ЄС звернемо увагу на необхідності міжнародної експансії як одного із сучасних трендів стратегічного розвитку енергетичних компаній, а саме інтеграцію з європейською енергосистемою, активний розвиток відновлювальних джерел енергії та рейтингу в ЄС.

Висновки. Наукове обґрунтування побудови стратегії розвитку енергетичної компанії в умовах енергетичної трансформації крізь призму таких сучасних трендів фундаментальних змін в енергетичній сфері, як лідерське позиціонування, трансформації в екологічно-орієнтований інноваційно-технологічний бізнес, диверсифікації продукції та виробництва, клієнтоцентричність, європейська інтеграція та відповідність інтересам сталого розвитку сприятиме створенню власної інноваційної екосистеми, формуванню місії, візії, цінностей компанії як соціально відповідального бізнесу в енергетичній сфері, надійного партнера та відповідального інвестора тощо.

Література

1. Енергетична стратегія України на період до 2035 року: безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність. URL: <http://mpe.ktu.gov.ua/minugol/control/uk/doccatalog/list?currDir=50358>
2. Iryna Tsymbalik, Nataliia Pavlikha, Olena Zelenska, Alisa Ventsuryk and Anna Radko (2021). Assessing the level of competitiveness of the insurance sector during economic crises: The example of Ukraine. *Insurance Markets and Companies*, 12 (1), 72–82. doi:10.21511/ins.12(1)/2021.07